

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 5 • год. ХСV • 10 март 2017 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

КАНДИДАТИТЕ НА ПК „ТРАКИЯ“

МИХАИЛ ВЪЛОВ

Михаил Николаев Вълв е роден на 5 юли 1953 г. в Ямбол. Завършил българска филология и история във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“. Работил в „Книгоиздателство“ – Ямбол, в Историческия музей – Ямбол. От 1992 г. до 2017 г. е старши учител в ПТГ „Иван Райков“ – Ямбол. Председател на тракийското дружество в Ямбол и заместник председател на Съюза на тракийските дружества в България. Носител на златен медал „Капитан Петко войвода“ – с лента, на Почетния герб на Община Ямбол и на орден „Кирил и Методий“.

Кандидат за народен представител, 2 избирателен район - Бургас, коалиционен партньор от ПК „Тракия“ под № 4 в бюлетината.

ОТСТОЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА КАУЗА ЗА ТРАКИЯ

На откриването на кампанията на коалиция „БСП за България“ Михаил Вълв произнесе слово, в което описа своите приоритети. А те са:

Отстояване и реализиране на българската национална кауза за Тракия в името на българските национални идеали;

Продължава на 2-а стр.

ПЕТЪР ЯНКОВ

Петър Анастасов Янков е роден на 6 април 1962 г. в гр. Първомай. Завършил Висшия селскостопански институт „В. Коларов“ в Пловдив, инженер-агроном (магистър), специалност „Лозароградинарство“. Живее в гр. Перник, управител на фирма „Тирекс“ ООД, занимаваща се с продукти за растителна защита, минерални торове и семена. Специалист по земеделие и екология. Председател на тракийско дружество „Капитан Петко войвода“ в Перник и заместник-председател на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България.

Кандидат за народен представител, 14 избирателен район – Перник, коалиционен партньор от ПК „Тракия“ под № 6 в бюлетината.

В ЗЕМЕДЕЛИЕТО – РЕГУЛИРАНИ ПОЗЕМЛЕНИ ОТНОШЕНИЯ

Ще споделя с няколко изречения програмата на БСП и моята програма в област „Земеделие“.

Първо – регулирани поземлени отношения с подкрепа за малките и средните земеделски производители и земеделските кооперации. Таван на субсидиите за едрите зърнопроизводители. В момента 4 процента земеделски производители дължат 80 на сто от земеделското производство. Няма принадлежна стойност за държавата.

Продължава на 2-а стр.

АНТОН ГЕОРГИЕВ

Антон Георгиев е роден на 19 септември 1967 г. в Плевен. Възпитаник е на СОУ „Анастасия Димитрова“. Завършил е Стопанската академия „Димитър Ценов“ в Свищов. Управител е на фирма „Полус ТМ“, една от водещите в страната в областта на отоплението, вентилацията и климатизацията. Хобито му е авиацията, съсобственик е на летището в с. Бохот. Втори мандат общински съветник. Кандидат за кмет на Плевен в местните избори през 2015 г. Сега е под номер 14 в листата на коалиция „БСП за България“ за предстоящите извънредни парламентарни избори.

„Кандидат за народен представител, в 15 избирателен район – Плевен, коалиционен партньор от ПК „Тракия“ под № 14 в бюлетината.

– Преуспяващ бизнесмен и пилот. Така ви представиха от БСП при обявяването на листата за Плевен. Кой всъщност е Антон Георгиев?

– Икономист съм по образование. Занимавам се с частен бизнес от 1990 г., като започнах с ремонт на битова техника. Изградил съм компанията си стъпка по стъпка, сам, с много усилия и упорита работа. Не съм разполагал нито с начален капитал, нито с наследствени пари.

Продължава на 2-а стр.

ПРЕДИЗБОРНАТА ПЛАТФОРМА НА ПК „ТРАКИЯ“

стр.3

БАРЕЛЕФ НА ЕКЗАРХ АНТИМ I – ВЪВ ВАРНА

Паметна плоча-барелеф на първия български екзарх Антим I бе открита на 2 март т. г. във Варна на едноименната улица. Инициатор е тракийското дружество „Георги Кондолов“ в с. Куманово с дългогодишния председател Баньо Генев, подкрепено от варненското тракийско дружество. „Благодаря на инициаторите от „Георги Кондолов“ на автора – Пламен Аврамов, както и на всички, които работиха всеотдайно за реализирането на тази идея. Откриваме плочата в навечерието на националния празник – 3-и март като знак на признание към делото на първия български екзарх, борец за църковна и национална независимост. Вярвам, че с реализирането на проекти от програмата ни за възраждане на културно-историческото наследство, работим за съхраняване на национално-историческата ни памет“, каза кметът Иван Портних. Поздравление по повод събитието отправи Варненският и Великопреславски митрополит Йоан, а Кольо Хубенов, уредник на Музея на Възраждането разказа накратко за живота и делото на Антим I.

ТРЕТИ МАРТ В ОДРИН

На тържество за 3 март в хотел „Маргин“ в Одрин, уредено от генералния консул Васил Вълчев присъстваха над 300 души, най-вече бизнесмени и общественици от Турция и от Хасково, сред които областният управител инж. Минко Ангелов, кметът на Хасково Добри Беливанов и др. Генералният консул Васил Вълчев и валията на Одрин в своите обръщения подчертаха, че бъдещето на региона, в който живеем, трябва да се изгражда само върху добронамерени съседски взаимоотношения. В честването взеха участие тракийското дружество „Георги Сапунаров“, народно читалище „Тракия – 2008“ от Хасково и тракийското дружество от Харманли. За доброто настроение на празника допринесоха танцьорите от ансамбъл „Китна Тракия“ – Хасково.

Централното ръководство
на Съюза на тракийските дружества в България /СТДБ/
на основание на чл. 26 от ЗЮЛНЦ

свиква Общо събрание на Върховния комитет
на СТДБ на 8 април 2017 година от 11 часа
в Тракийския дом в София, ул. „Стефан Караджа“ 7А
при следния дневен ред:

- Обсъждане на организационното състояние на СТДБ
Докладва: Красимир Премянов
- Разглеждане на случаите с нарушение на Устава на СТДБ от неговите членове и ръководители и приемане на решения в изпълнение на Устава на СТДБ
Докладва: Краснодар Беломорски и Стефан Начев
- Разни

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ЦЕНТРАЛНИЯ СЪВЕТ НА ПК „ТРАКИЯ“

Изразяваме несъгласие срещу разпространеното решение на тракийско дружество „Димитър Маджаров“, гр. Кърджали от 23.02.2017 г.

Остро протестираме срещу невярното съдържание в много от пасажите в него, както и срещу опетняване на цитираните имена и намеци за тракийци, които почтено са изградили име на честни и достойни граждани в обществото.

ПК „Тракия“ функционира в съответствие със законите на Република България и е регистриран от СГС на 19.04.2001 г., въз основа на Учредителен акт и решение от 24.01.2001 г. Това учредяване е осъзната нужда и е в съзвучие с разпратено още на 11.03.1931 г. окръжно на ръководството на Комитета за свободата на Тракия за участие на тракийски де-

На извънредно заседание на 27 февруари т.г.

Централният съвет на ПК „Тракия“ прие единодушно декларация, в която се казва:

путати за защита на специфичните интереси на тракийските емигранти.

Взетото решение за участие в коалиция „БСП за България“ на избори за 44-то НС на 26.03.2017 г. е уставно и легитимно. Потвърдено от всички съпътстващи регистрацията в ЦИК документи, издадени от оторизирани държавни органи. В противен случай регистрацията щеше да бъде отказана.

Кандидат-депутатите са номинирани, съгласно изра-

ботени и утвърдени критерии за избор.

На съвместно заседание на ЦР на СТДБ и ЦС на ПК „Тракия“ от 14.02.2017 г. се прие и утвърди информацията за подписаното коалиционно споразумение. На същото съвместно заседание се формулираха и утвърдиха политическите цели на ПК „Тракия“ и тракийското движение за участие в парламентарните избори за 44-то НС и разширяване на присъствието

на тракийци в управленските структури на държавата за решаване на специфичните тракийски въпроси.

Изопачаването на фактите в условията на започналата предизборна кампания ни карат да мислим, че авторите на материала работят за интереси, които нямат нищо общо с тракийската кауза, изложена в Идейната платформа на ПК „Тракия“. Тази платформа е в пълно съзвучие с целите и задачите на СТДБ и на цялото тракийско движение с неговите

структурни части.

Мястото за споделяне на различно мнение беше на упоменатото съвместно заседание, а не тиражиране в медиите.

В какво качество УС на ТД „Димитър Маджаров“, гр. Кърджали взема решение и говори от името на всички клубове и секции, както и такива, които попадат в други области. Кога е взето решението, кой е присъствал и с колко гласа е утвърдено? И дали става дума за УС?

Не за първи път ТД „Димитър Маджаров“ в гр. Кърджали и неговият председател не се съобразяват с взетите общи решения и действат срещу тях. Така беше на местните избори 2011 г. и 2015 г. Така беше и на президентските избори, когато подкрепяхме двойката Ивайло Калфин-Стефан Данаилов. Така е и сега за предстоящите на 26.03.2017 г. избори за 44-то НС.

В съответствие с изложените горе факти, се обръщаме към СТДБ и неговото централно ръководство, като настояваме да вземе отношение по въпроса и да публикува опровержение в същите медии.

Настояваме от ръководството на ТД „Димитър Маджаров“, гр. Кърджали да се изиска обяснение за несъгласуваните и вредни действия.

Продължение от 1-а стр.

МИХАИЛ ВЪЛОВ

Михаил Вълков на откриването на кампанията в Бургас

Решаване на социалните и имуществените проблеми на българските граждани и конкретно на потомците на тракийските българо-бежанци с помощта на българската държава;

Защита на имуществените права на тракийските българо-бежанци до пълното им и окончателно обезщетяване чрез достойни и национално-отговорни преговори с Република Турция;

Законодателни мерки за съхраняване, развитие и опазване на българската народност;

Активна, навременна и ефективна дейност в защита на националното достойнство на българските граждани в родината ни и в чужбина;

Съхраняване на българското народностно самосъзнание на българите мюсюлмани у нас и Балканите, противопоставяне на турцизирането им и ислямския фундаментализъм;

Създаване на централно ведомство за развитието на Родопите и Странджа (по примера на Република Гърция), разработване и участие в европейски и национални проекти, регионални програми за развитие;

Ново ефективно законодателство и промяна на Наказателния кодекс по повод нарушените човешки и имуществени права на българските граждани в съответствие с европейското законодател-

ство и българските национални правно-етични традиции;

Преразглеждане, анулиране и търсене на наказателна отговорност на лица, реализирали неизгодни за държавата приватизационни сделки;

Ефективни законодателни мерки за гарантиране живота, сигурността и достойнството на работещите в МВР, прокуратурата, правосъдието, образованието и здравеопазването;

Единство и независимост на Българската православна църква с един синод и патриарх, приемане на нов закон за вероизповеданията;

Политически клуб „Тракия“ приема заложените приоритети в програмата на БСП за развитие на Република България и желае жадувашата промяна в родината ни;

Времето е в нас и ние сме във времето!

Вярваме, че заедно можем да променим бъдещето на България!

Продължение от 1-а стр.

АНТОН ГЕОРГИЕВ

Днес с гордост мога да кажа, че тя се нарежда сред първите пет фирми в България в областта на отоплението, вентилацията и климатизацията. Голямата ми страст е летенето и съм един от пионерите в леката авиация в България. Това беше и причината да погледна по-сериозно на своето хоби и да разширя дейността с летище „Бохот“. Там извършваме ремонт и поддръжка на самолети, както и обучение на пилоти.

Защо приехте поканата да се включите в листата на „БСП за България“?

Политиката винаги ме е привличала заради възможността да въздействам и променям условията на живот в положителна насока в града и в страната ни. Два мандата съм общински съветник, като за този период съм се борил и съм защитавал много каузи за успешното развитие на Плевен. В настоящия състав на Общински съвет Плевен съм член на две комисии – по „Стопанска политика и транспорт“ и „Законност, предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и контрол по изпълнение на решенията“.

Приех поканата да се включа в листата на „БСП за България“ в предстоящите на 26 март парламентарни избори, като коалиционен партньор от Политически

клуб „Тракия“, за да може проблемите на Плевенска област да се чуят на по-високо равнище в държавата и да има решения и резултати. Като организация с патриотична насоченост, идеите и политиката ни съвпадат с тези на БСП. Неслучайно бях и кандидат за кмет на Плевен от ПК „Тракия“, подкрепен от левицата.

Споделял сте неведнъж тревогата си за изолирането и изоставането на Плевен и региона в сравнение с други области в страната, за липсата на инвестиции тук. Какви са идеите ви в тази насока?

Държавата абдикира от задължението си да развива инфраструктурата на голяма част от регионите в Северна България. От години се говори, че магистрала „Хемус“ е важен приоритет, а доизграждането ѝ все още не е започнало. Възраждането на икономиката на Плевен е жизненоважно за жителите на общината. Всички проучвания показват, че хората поставят като пръв проблем безработицата, нищо, че според официалната статистика тя намалява. Знаете обаче, че според данните пак на Националния статистически институт Плевен се топи вече с по 2 000 жители на година. През 2016-а дори слязохме под 100 000 души население.

Разговарял съм с чуждестранни инвеститори, които проявяват интерес към региона, но по разни причини все не се стига до резултат. В същото време, заради изтичането на хора в активна възраст, понякога се оказва, че за определени производства липсва квалифицирана работна ръка. Ето личният ми опит за справяне с проблема – една от професио-

налните гимназии в Плевен разкри паралелка по отопление, вентилация и климатизация. Ние предоставяме базата си за обучение и така можем да разчитаме на кадри. Същото може да се направи и за други браншове със съдействието на Министерството на образованието и науката. Важно е образованието да е насочено към нуждите на пазара.

За какво ще работите, ако станете народен представител?

Да си народен представител не е престиж, а голяма отговорност. Надявам се всички кандидати да го осъзнават, защото от тях ще зависи бъдещето на България и животът на хората. Аз искам промяна. България да поеме по нов път – с развиваща се икономика, чуждестранни инвестиции, българският производител да е защитен, да има качествено образование и здравеопазване. За това ще работя. Аз съм Антон Георгиев. Познавате ме като „пилота от летище „Бохот“. По образование съм икономист. Занимавам се с частен бизнес от 1990 г. Изградил съм компанията си стъпка по стъпка, сам, с много усилия и упорита работа, без начален капитал и наследствени средства. Днес с гордост мога да кажа, че тя се нарежда сред първите пет фирми в България, в областта на отоплението, вентилацията и климатизацията.

Като патриот съм член на ПК „Тракия“ – Съюз на Тракийските дружества

Като народен представител ще работя за:

- България да поеме по нов път; – развиваща се икономика;
- чуждестранни инвестиции;
- повече българско производство и неговата защита;
- качествено образование и здравеопазване.

Продължение от 1-а стр.

ПЕТЪР ЯНКОВ

Второ – подкрепа за три важни подотрасли в земеделието – животновъдството, овощарството и зеленчукопроизводството.

Трето – в големите търговски вериги – минимум 50 на сто от изложените продукти – плодове и зеленчуци – да бъдат български.

Четвърто – подкрепа за земеделската наука в лицето на Селскостопанската академия и институтите към нея.

Пето – екология: чиста почва, чист въздух, чиста вода и НЕ на ГМО.

ПРЕДИЗБОРНА ПЛАТФОРМА ПК „ТРАКИЯ“

Бъдещата политика изисква:

- Предсказуема демократична държава, която се ръководи от националните си интереси и води балансирана външна политика.
- Икономически активна държава на базата на равнопоставеност на собствеността – държавна, общинска, кооперативна и частна
- Социално ангажирана държава, която да поставя човека в центъра и да скъса с неолиберализма и абсолютизираната роля на пазара.

ВЪНШНА ПОЛИТИКА И НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ

Наред с проблемите, които обществото трябва да реши след провалено управление на ГЕРБ, ПК „Тракия“, като част от Коалиция „БСП за България“, на тези избори ще отстоява приоритетите, обединяващи тракийци като част от българския народ. Те са в основата на националното тракийско движение и на най-старата българска обществена организация – Съюза на тракийските дружества в България – създадена преди 120 години с активното участие на националния ни герой Капитан Петко войвода.

Днес когато страната ни е пълноправен член на ЕС и активно участва в интеграционните процеси на Балканите и в Европа, ПК „Тракия“ ще изисква от държавата:

- На Балканите България да следва последователна политика на мир, добросъседство и сътрудничество със своите съседи. Да подкрепя, по степен на готовност, тяхното влизане в ЕС, но успоредно с това в двустранните отношения с Турция да защитава националните интереси за отстояване на историческата истина и за защита на имуществените права на прогонените българи (бежанците) от Източна Тракия и Мала Азия.

- Да продължи политиката на интеграция между отделните религиозни и етнически групи с оглед пълноценното им включване в обществено-политическия живот на страната. Да се противопоставя на всички опити за обособяване на отделни групи български граждани в районите със смесено население.

- Да се обяви категорично срещу използването на обидното прозвище „помаци“ и опитите българите, изповядващи исляма, да бъдат обособявани като изкуствено създадена етническа група на територията на Република България. Ние призоваваме да престанат манипулациите с ислямизираните българи, които са подложени на непрестанен натиск от страна на задгранични и местни емисари с цел тяхното турцизиране и изкуственото им превръщане в т.н. „помашки етнос“.

- В условията на глобализация се свят да работи за укреп-

Ще създадем Национален инвестиционен фонд

ване позициите, ролята и мястото на славянството и православното християнство, като значими фактори за съхраняване на българската национална идентичност.

- Отчитайки сериозното увеличаване на емиграцията от страната и чувствително нарастналата българска диаспора в Европа, Северна и Южна Америка, Австралия, Южна Африка, да се преосмисли и развие държавната политика в посока приемане на патриотичното разбиране, че България е там където съществува български дух.

ИКОНОМИКА, ЕКОЛОГИЯ И ФИНАНСИ

Наложеният отвън неолиберален модел на саморегулиращ се, свободен пазар, при абсолютизиране на частната собственост, показва, че е античовечен, деградира ценностната система и деформира обществото.

Пазарът е необходим, но той

циала на минералните и геотермални води, като основен фактор за целогодишен здравен и лечебен туризъм. Всичко това с грижа към природата и околната среда.

- Ново антимонополно законодателство и ревизия на законите за държавните регулатори.

- Създаване на Национален инвестиционен фонд за финансиране на конкурсен принцип на инвестиционни проекти по целеви програми.

- Увеличаване капацитета и изискванията към търговските представителства в чужбина по активизиране на търговските отношения и привличане на инвестиции (с акцент страните от БРИКС и Черноморския басейн). Активно ползване механизма на публично-частното партньорство при изграждане на съвместни предприятия.

- Създаване на механизъм за по-лесно и достъпно ползване на средствата по Европейските програми от малкия и средния бизнес, както и от неправителствените организации. Подкрепа за обучението и израстването на специалисти и експерти от НПО сектора. Създаване на нови външни контролни органи от вида „обществен съвет“

за превенция на корупцията на ниските етажи при усвояване на евросредства

ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И ИНОВАЦИИ

Образованието е ценност и право на всеки гражданин, което трябва да се изведе като стратегически приоритет на държавата. Инвестициите в образованието, науката и иновациите имат решаващо значение за конкурентоспособността на икономиката и за развитието на България.

Само чрез образователни магистрала, позволяващи обучение и повишаване на квалификацията през целия живот може да се осъществи задачата за догонващо икономическо развитие на страната. Реформата изисква:

- Нарастващо финансиране и ефективно разходване на сред-

ствата за обществено образование (начално, средно, висше); професионално образование, обвързано с националните и регионални приоритети; справедлива оценка на учителския и преподавателския труд, обвързана с квалификация, натоварване и опит; дигитализиране на учебниците и внедряване на електронни образователни платформи.

- Патриотично възпитание и включване в учебните планове на часове, в които децата да се запознаят с историята и героите на Илинденско-Преображенското въстание и тракийското движение.

- Включване на часове за практическо обучение за поведение и оцеляване по време на бедствия, аварии и кризи.

- Възобновяване ролята и развитието на БАН като комплексен център за научни изследвания. Институционално финансиране и насърчаване на фундаменталните изследвания, както и развитие на хуманитарните и обществените науки.

- Стимулиране изграждането на научно-приложни центрове, в които да се комерсиализират фундаменталните научни постижения. Учредяване на обществен съвет за високи технологии и определяне на приоритетни области за развитие със силен иновационен потенциал и пазарно въздействие. Възстановяване на Националния иновационен фонд за финансиране на конкурсен принцип на патентозащитими разработки.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ

Здравеопазването е основен приоритет, от който зависи запазването и развитието на нацията. Всеки гражданин по Конституция има неотменимо право на достъпно и качествено медицинско обслужване и лечение. За да се реализира е нужно:

Знаем как да преодолеем демографската криза

- Специално внимание към медицинските кадри и към тяхната квалификация, труд и адекватно заплащане. Въвеждане на система за стимулиране за работа в труднодостъпни и отдалечени от областните центрове райони.

- Възстановяване на поликлиничното обслужване чрез стимулиране на групови медицински практики; създаване на достатъчен брой мобилни медицински единици за спешна помощ и допълнително обслужване на гражданите, особено в районите без болници; въвеждане на електронен здравен паспорт; внедряване на технологични средства за дистанционна диагностика.

- Нормативна забрана ползването на средствата, акумулирани от здравни вноски, за цели извън здравеопазването. Регулиране на

Ще регулираме фармацевтичния пазар

фармацевтичния пазар и цените на лекарствата, както и редуция на частта заплащана за лекарства от хронично болните.

ДЕМОГРАФСКА, СОЦИАЛНА И МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА

Необходимо е да се изпълни със съдържание определението за социална държава в преамбюла на Конституцията. Център на политиката трябва да бъде човекът и неговото бъдеще. Необходими са гаранции за сигурност и стабилност, както и за справедливост при разпределение тежестите от кризата. Социалната отговорност изисква борбата с бедността и защита на социално-слабите групи чрез:

- Социализация на малцинствените групи, хората с увреждания и инвалиди; антиинфлационна политика на индексирание на минималната работна заплата, както и регулиране ръста на цените на монополните доставчици на комунални услуги.

- Преустановяване покачването на пенсионната възраст; периодично индексирание на пенсиите и преизчисляване на старите такива.

- Мерки за стимулиране на раждането и отглеждането на деца; ускорено изграждане на детски градини.

ДОЦ. Д-Р МИХАИЛ ГРУЕВ, председател на Държавна агенция „Архиви“: Представяме изключителна изложба за живота на родопчани и тракийци

– Какво ви подтикна като съорганизатори да експонирате творчеството на фотографа Крум Савов?

– Смолянският архив е истинска съкровищница на стари майстори на фотографията още от края на 19 и началото на 20 век. Там се съхраняват стотици, а може би вече хиляди, стъклени плаки на местни фотографии, запечатали върху тях бита и културата на родопското население и драматични моменти от историята – революционното движение, войните, кръстилката на мюсюлманското население през 1912 г. Сред най-добрите, с автентична художествена визия за снимките са на Крум Савов. Неговият самотен стил, белязан със забележителен вкус към детайла, беше оценен и от големия български фотограф Иво Хаджимишев. Негова беше идеята целият фонд да бъде дигитализиран, а най-добрите и най-знаковите снимки да бъдат подготвени за изложба и съответно – за каталог към нея.

Тази изложба имаше изключителен успех. За първи път тя бе показана в София в галерия „Средец“ – изложбената зала на Министерството на културата. Там присъства значителна част от културния елит на столицата, в това число десетки родопчани, които живеят там. След това тя бе показана в изложбената зала на Държавния архив в Смолян. Присъствах и на двете места и бях свидетел как много от гостите емоционално разпознаваха свои баби и дядовци, връщаха се чрез снимките в годините на своето или на родителите си детство. По-късно изложбата беше показана и в Историческия музей в Асеновград и в Етнографския музей в Пловдив. Тя се откри на 1 февруари в Кърджали, където живеят хиляди тракийци и родопчани, които също ще могат да се върнат с „машината на времето“ назад и да съпреживеят миналото на предците си. Убеден съм, че също както и в останалите градове, тя ще се превърне и в Кърджали в културно събитие.

– Какво не знаем за годините между войните, които са запечатани във фотографиите на Крум Савов?

– Фотографиите на Крум Савов са преди всичко много човешки – пране на реката, влачене на вълна, дърводобив, лов и т. н. В ранните години на творчеството му той е и умело направляван и подпомаган с

идеи от неговия братовчед – големия родоповед Стою Шишков. Така те ни въвеждат в един свят, от който всекидневие на родопското население през междувоенния период изглежда много по-пъстро и наситено с живот. Защото днес ние знаем немалко факти за историята на региона през този период, но същевременно сме се отдалечили прекалено много от традиционния бит на местното население.

– Това е втората изложба с фотоси от Архива Гибсън, която гостува в Кърджали. Какъв е приносът на този архив?

– Архивът „Гибсън“ представлява събирателно название на изключително отворено за благотворителност американско семейство с особен интерес в областта на фотографията. Щастие за нас е, че съпругата е българка, която има усета да отсее истински ценните стари снимков колекции и да инвестира в тяхното дигитализиране и популяризиране. В случая архивът „Гибсън“ подпомогна Иво Хаджимишев и финансира изложбата, която показваме в момента. Един от резултатите от тази изложба беше мащабно попълване на фондовете на Смолянския архив с още плаки, филми и фотографии от началото и първата половина на 20 век.

Племенникът на Крум Савов, който носи същото име, също е фотограф, и в момента е на преклонна възраст, беше истински въодушевен от видяното и в края на миналата година дари над 2200 неизвестни до този момент плаки,

Доц. д-р Михаил Груев е завършил „История“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1994 г. След това е работил като учител в Немската гимназия в София. От 2009 г. е доцент по съвременна българска история. Бил е и ръководител на катедрата по История на България в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, гост-преподавател и в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Като такъв е чел лекции в продължение на няколко години и във филиала в Кърджали. От 2015 г. е председател на Държавна агенция „Архиви“.

филми и негативи, дело на неговия баща – Борис Савов (а малка част също и на Крум Савов – старши). Днес те вече са дигитализирани и се надявам, че много скоро ще можем да подготвим втора изложба с тях. Там също има изключително забележителни фотографии.

– Кърджалийци са чувствителни към съдбата на тракийските бежанци и техните имоти. Докъде стигнаха издирванията на документи за доказване на собственост в Република Турция?

– Проектът „Български имоти и имоти на българи-бежанци от Одринска Тракия и Мала Азия“ започва своята реализация през 2008 г., като част от един по-голям правителствен проект с цел издирване, обработване и създаване на база данни за автоматизирано търсене на сведения по архивни документи, отнасящи се за имоти на българската държава, църква, общини и бежанци в съседните на България страни.

В Централния държавен архив в София бе създаден специализиран софтуер за въвеждане на информацията и изграждане на база данни, кой-

то позволява изготвянето на обобщени справки за собствеността на българските бежанци с калкулирани показатели за обема и стойността; издирване на архивни документи за

• Рота от 21 полк

собственост на български бежанци по запитване на граждани, наследници на бежанците.

Вследствие на активно огласяване в средствата за масова информация на проекта и главно на неговия първи етап – събиране на информацията за имотите на българските бежанци в Одринска Тракия и Мала Азия, последва голям граждански интерес. От 2009

г. подадените заявления за справки са 315. Тенденцията е за намаляване на броя на заявленията за справки за имотите на бежанците, което е обяснимо, но се увеличават молбите на гражданите за справки, свързани с родовата история и памет на същите тези наследници на тракийските бежанци. Може да се каже, че чрез този правителствен проект

за издирване на сведения за оставените български имоти и имоти на българи-бежанци в Одринска Тракия и Мала Азия Централният държавен архив съдейства за възстановяване на скъсаните или изгнели родови нишки, за опазване и съхранение на родовата памет, помоща за

завръщане към родовата и семейна идентичност.

– На какво равнище са връзките с архивите в Република Турция?

– С Архивите на Република Турция имаме споразумение за сътрудничество, обмен на документи и специалисти, което е изтекло преди три години. Неколкократно инициативата беше подновявана от наша страна, но турските колеги оставаха пасивни. Едва от няколко месеца те се съгласиха да подновим споразумението, но от турска страна това е доста тромава процедура, която минава и през тяхното външно министерство.

Това автоматично означава, че тя трябва да мине и през нашето министерство, което със сигурност ще я забави. Надявам се обаче до края на тази година да успеем да финализираме процедурата и да имаме споразумение, въз основа на което двустранно да бъде улеснен достъпът до архивните документи в интерес на учените, а и на гражданите на двете страни.

– Наскоро с любезното съдействие на архиви в Република Гърция синът на отец Боян Саръев – Явор защити дисертация. Бихте ли казали няколко думи за нея?

– Аз бях негов научен ръководител и съм в известен смисъл пристрастен. Темата му беше върху съдбата на българоезичните мюсюлмани в Гърция в периода след Втората световна война до 90-те години на XX век. Тя се основава върху изключително богат документален материал, събиран лично от него в архивите в Солун, Кавала, Ксанти и Комотини. Явор положи много труд, включително и по усвояването на тежкия бюрократичен гръцки език, т. нар. катаревуса, задължителен впрочем за езика на държавната администрация до 70-те години, както и по събирането и обработването на документите.

Смея да твърдя, че се получи много приличен текст по проблем, който е абсолютно неизследван от българската наука. С него той се утвърди като надежден и способен млад учен с много перспективи за развитие. Искрено му желая успех!

Въпросите зададе Георги Кулов („Нов живот“)

• Момент от откриването на изложбата

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ТРАКИЙСКИЯ НАУЧЕН ИНСТИТУТ 2012–2016

ЧЛ.-КОР. ПРОФ. ДФН ВАСИЛ ПРОДАНОВ –
ДИРЕКТОР НА ТРАКИЙСКИЯ НАУЧЕН ИНСТИТУТ

1. Стратегията на дейността на ТНИ през отчетния период

Дейността на ТНИ през изминалите пет години бе свързана с неговата мисия на независима изследователска, експертна и информационна институция, която съчетава изследването на миналото на духовната и материална култура на Тракия и тракийските българи със съвременните проблеми на българското общество в контекста на отношенията на Балканите и особено с Турция и Гърция като страни, с които е свързана Тракия. Основно проблемно ядро на изследователската ни работа бе осмислянето на станалото с тракийските българи чрез оценката за геноцид и етническо прочистване и превръщане това в концептуална рамка, в която да търсим обяснения на станалото и решени на днешните проблеми.

В своята дейност институтът отчиташе, че всеки минал проблем може да има съвременни измерения както и че всеки регионален проблем има общоевропейски и геополитически измерения. Той отчиташе факта, че неслучайно навсякъде в света, включително и в България през последните години са във възход консервативни, националистични и патриотични масови нагласи. Те очевидно са форма на реагиране на днешните проблеми и противоречия. Затова и за нас бе много важна задача изследването на рязкото увеличаване на ролята на миналото, на историята в настоящето, битката за историята, която се води у нас, а и на Балканите и е свързана със съдбата на тракийския регион и тракийци, с тяхната идентичност. Специално внимание обръщаме на новопоявяващи се етнорелигиозни рискове, опасности, проблеми пред страната като цяло и пред нас самите, за които в обществото и в институциите няма достатъчно усет. Смятахме за наша задача битката с преписвачите и манипулаторите на нашата история на Възраждането и Балканската война, финансирани от външни сили, опитващи се да променят нашата памет и национална идентичност. За нас тя бе важна и в контекста на дългосрочната неоосманистка и пантюркистка стратегия на Балканите, провеждана от Турция.

В същото време, като се имат предвид сложните исторически отношения, натрупалите се изкривявания, предубеждения и травми в предишната история с околните държави ТНИ се стремеше да съдейства за тяхното преодоляване и за формирането на нови отношения на Балканите през XXI век.

ТНИ подпомагаше по всякакъв начин СТДБ в неговата дейност тракийският въпрос да се превърне в национална кауза.

В същото време следва да се има предвид разделението на функциите на ТНИ и СТДБ. ТНИ се занимава с изследователска, експертна консултантска, образователна, просветна дейност. Публичните декларации по един или друг проблем са оставени като функция на СТДБ като обществена организация и на Политически клуб „Тракия“ като политическа организация.

2. Конференциите, кръглите маси, дискусиите като основен метод на ТНИ за мозъчен шурм и колективна изследователска дейност

Основна форма на научна дейност на ТНИ през изминалия

период бях научните конференции, кръгли маси, дискусии и тяхното издаване чрез изданията на ТНИ. Нашата позиция бе, че само така можем да съберем най-лесно, без необходимостта от значими ресурси изследователи от различни области и да атакуваме едни или други проблеми, свързани с нашето проблемно поле. Така се осъществяваше обмен на идеи и подходи, даваше се възможност за обратна връзка и усъвършенстване на нашите изследователски текстове. Научните форуми играха ролята на място за среща и мозъчни шурмове, на общуване, споделяне на идеи, на формиране на общност, тъй като такава общност липсва като щатно образование.

В тях участваха десетки най-добри български учени в различни области, както и специалисти по регионална история и занимаващи се с тракийската проблематика, а също и известни български общественици като сред тях специално искам да отбележа вицепрезидента Ангел Марин, Красимир Преманов, проф. Иван Филчев, акад. Георги Марков, проф. Светлозар Елдъров, проф. Илия Тодев, проф. Делчо Порязов, проф. Иван Маразов, проф. Трендафил Митев, проф. Таня Неделчева, проф. Дончо Коначиев, проф. Пенка Найденова, проф. Максим Мизов, проф. Георги Янков, проф. Здравка Константинова, проф. Петър Петров, д-р Ваня Стоянова, доц. Георги Митринов, доц. Богдана Тодорова, доц. Валентина Ганева – Райчева, доц. Христо Гиневски, доц. Даниел Вачков, доц. Наталия Рашкова, доц. Лизбет Любенова, доц. Михаил Букурещлиев, доц. Ангел Янков, Полк. доц. д-р Димитър Зафиров, доц. Георги Граматиков, доц. Стоян Бараков, доц. Венцислав Мучинов, доц. Геновева Михова, доц. Ангел Янков, доц. Ивайло Христов, доц. Румен Караганев, д-р Буяна Бужашка, д-р Ваня Иванова, д-р Владимир Владимиров, д-р Елена Петкова, д-р Петрония Карамитрева, Любомир Шопов, Емилия-Боряна Илиева Славкова, Петра Мечева, Папани Козарева, Стоян Райчевски, Елена Алекова, Андрей Печилков, Георги Илиев, д-р Димитър Ал. Йончев, Панайот Маджаров, Таня Марева, Надежда Недкова, Михаил Желязков, Димитър Шалапатов, Димитър

Ошавков, Светла Караянева, Иванка Ангелова, д-р Петрония Карамитрева, Василка Ташкова, Вълчо Златилов, Гертана Димитрова, Даниела Бурулянова, Милко Бояджиев, Явор Саръев, Васил Василев, Василка Ташкова и др.

В периода 2012–2016 г. с участието на ТНИ бяха организирани 20 различни научни форума – средно по пет на година, на които се изнасяха доклади и дискутираше тракийската проблематика. Кой са форумите, които заслужават да бъдат отбелязани?

Първо. Тракийският научен институт беше и съорганизатор, съвместно с Македонския научен институт, Института за исторически изследвания към БАН и Историческия факултет на Софийския университет, на Международната научна конференция (3-6 октомври 2012 г.), проведена в четири града на страната, посветена на 100 г. от Балканската война.

Второ. На 13 юли 2012 г. в Регионалния етнографски музей – Пловдив се състоя научна конференция на тема: „Тракийският фолклор – носител на майсторство и идентичност на нацията“. Инициатор на събитието бе Тракийското дружество „Войвода Руси Славов“ – Пловдив, в партньорство с Тракийския научен институт, Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей – БАН, ПУ „Паисий Хилендарски“ – Философско-исторически факултет, Регионални етнографски музей – Пловдив и Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив.

Трето. Конференция на тема „Исторически и съвременни проекции на Преображенското въстание“ през август 2012 г., свързана с отбелязването на 109-годишнината от Илинденско-Преображенското въстание като част от националните тържества на „Петрова нива“. Заседанията на конференцията се проведоха в залата на музея на „Петрова нива“ в присъствието на журналисти и потомци на тракийски българи.

Четвърто. Национална конференция на тема: „Тракия в българската национална идентичност“ на 27 октомври 2012 г. Конференцията беше посветена на 100-годишнината от Балканската война, която се води на територията преди всичко на Тракия и предизвиква драматични обрати в съдбата на населението в този регион. Конференцията беше уважена от ген. Ангел Марин – Вицепрезидент на Република България (2002–2012).

Пето. На 26 март 2013 г. в Зала №1 на Централния военен клуб в София, Съюзът на тракийските дружества в България, Съюзът на офицерите и сержантите от запаса и резерва и Тракийският научен институт организираха Научна конференция на тема: „100 години от Одринската епопея и 100 години от разоренето на тракийските българи“. Дискусията беше разделена на две части. В първата бяха обсъдени военните и политически аспекти на Балканската война и победата при Одрин. Във втората бяха обсъдени различията в интерпретацията на събитията на Балканските войни в Турция, Гърция, Сърбия.

Шесто. Участие на ТНИ през 2013 г. в Международна научна конференция „110 години от Илинденско-Преображенското въстание“,

провеждана под патронажа на министъра на отбраната на Република България.

Седмо. Тържествените чествания, посветени на 110 г. от Илинденско-Преображенското въстание в местността Петрова нива на 17 август 2013 г. започнаха с научна конференция на същата тема. Тя бе организирана от ТНИ и Историческия музей на гр. Малко Търново, с участието на 15 учени от София, Смолян и Бургас.

Осмо. През ноември 2013 г. в Брюксел бяха представени книгите на акад. Георги Марков за балканските войни и на Любомир Милетич за разоренето на тракийските българи във връзка с отбелязването на 100 –годишнината от Балканските войни и привличане вниманието на международната общност към българското историческо наследство в Тракия и нерешените въпроси на тракийските българи.

Девето. В чест на 100-годишния юбилей от Балканските войни и в памет на съдбата на българите от Тракия, Съюзът на тракийските дружества в България, Регионалният съвет на тракийските дружества – област Кърджали, Тракийското дружество „Димитър Маджаров“ – гр. Кърджали и Тракийският научен институт организираха Национална научна конференция на тема: „100 години от разоренето на тракийските българи“, на 12 октомври 2013 г. в град Кърджали. Конференцията бе съпътствана от документална изложба „Не забравяй, но не отъмщавай“.

Десето. ТНИ беше съорганизатор и на още две научни събития част от националните чествания на 100-годишнината от Балканските войни – регионалната научна конференция в Хасково и кръгли маси в Ивайловград, Маджарово, Тополовград и Свиленград, проведени в Хасково и областта на 23-25 септември 2013 г. Организатори бяха Тракийският научен институт, Тракийското дружество „Г. Сапунаров“ – Хасково, Образцово Народно Читалище „Заря“ 1858 г. и Регионално историческо дружество „Клокотница“ – Хасково.

Единадесето. Сътрудници на ТНИ участваха на 29 май 2013 г. в кръгла маса на тема: „Балканите и Европейският съюз. Предизвикателствата днес“, организирана от Дипломатическия институт към министъра на външните работи на Република България, Списание „Дипломатия“, Институт за балканистика с Център по тракология към БАН (ИБЦТ).

Двадесето. Представители на ТНИ бяха основни докладчици на организираната от Института по балканистика на 14 ноември 2013 г. конференция „Балканистиката пред предизвикателствата на паметта и злоупотребите на миналото“.

Тринадесето. В сътрудничество със СТДБ и Община „Малко Търново“ ТНИ организира и проведе на 23 август 2014 г. научна конференция „Странджа и тракийският проблем – от Преображение до наши дни“ – в рамките на националния тракийски събор на Петрова нива.

Четиринадесето. На 28-29 ноември 2014 г. ТНИ проведе национална научна конференция „Мястото на тракийските българи в съдбата на България: минало, настояще и бъдеще“, с която бе отбелязана 80-годишнината от създаването му.

Петнадесето. Научна конференция на тема: „Екзархията и Българското на-

ционално движение в Тракия“, организирана на 23 август 2014 г. на Петрова нива от ТНИ, СТДБ и община Малко Търново.

Шестнадесето. Конференция „90 г. от Ангорския договор“ като част от деня, посветен на Тракия и тракийските българи в българската история. Събитието се организира от СТДБ и ТНИ в сътрудничество с Института за исторически изследвания при БАН на 4 декември 2015 г. в София, в Централния военен клуб.

Седемнадесето. Конференцията „Автентичният тракийски фолклор – носител на традиция и идентитетите на нацията“ – 2015, Пловдив.

Осемнадесето. На 20 август 2016 г. е проведена станалата ежедонна като начало на събора на Петрова нива научна конференция, която този път е на тема „120 години организирано тракийско движение в България“.

Деветнадесето. ТНИ е съорганизатор на Национална среща – конференция, посветена на 115-та годишнина от рождението на Мара Михайлова – основателка на Тракийския женски съюз в България, журналист, краевед и видна тракийска деятелка, проведено в Кърджали на 22 октомври 2016 г.

На тези над 20 различни форуми през последните пет години бяха мобилизирани над 100 учени от различни институции и с различна специализация, обединени от тракийската проблематика. При тяхната организация ТНИ се стремеше да привлече към тракийската кауза и проблеми повече хора от различни региони на страната, да съдейства за повишаване на цялостната активност и интерес към тракийската проблематика. Желанието ни бе също да съберем по възможност и допълнителни данни и аргументи по въпросите за имуществото на тракийските българи, за да може ТНИ активно да участва в експертната дейност, необходима за защита на техните интереси.

Борехме се за историческата истина, особено във връзка с конфликтни ситуации от рода на оценката на делото на генерал Васил Делов в Кърджали, когато се оказа, че има значими политически различия в оценката на Балканската война с паралелно финансирани солидно откън индивидуални изследователи и хората около така нар. Европейски институт „Помак“, които се опитват да фалшифицират историята. Участниците във форумите бяха наясно, че става дума и за реагиране на опасни геополитически тенденции на Балканите. На тези конференции реагирахме и дадохме съответен анализ и на такива опасни явления като опитите за промяна на идентичността на ислямизирани българи в Родопите, като част от регион Тракия. Ако има тенденции страната да се връща няколко века назад по времето на една отдавна умряла империя, и никой не надига глас в обществото на огромните опасности от този процес, очевидно е, че ТНИ и СТДБ не трябва да стоят и да гледат мълчаливо това, което става.

Научни публикации на ТНИ и неговите членове

През 2015 г. бе публикувана кн. 11-12 от Известията на ТНИ в удвоен в сравнение с традиционния обем. В тях влязоха материали от конференциите през 2012 и 2013 г. и в състава на учените в тези томовете ще видим специалисти от всички области на социалните и хуманитарни науки – историци, философи, социолози, политолози, културолози, етнографи, фолклористи, икономисти.

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА...

Продължение от 5-а стр.

36-те студии бяха организирани в осем раздела: Регионална история и национална идентичност; Илинденско-Преображенското въстание и неговата роля и смисъл 110 години по-късно; Балканската война и националната идентичност; Етнодемографски промени етническо прочистване и геноцид над тракийските българи; Българската православна църква и идентичността на тракийските българи; Родопите и българската национална идентичност; Съвременни проблеми на Тракия и съхранението на българската национална идентичност.

В Известията на ТНИ, книга 13, излезли през 2015 г. бяха представени дискусии, проведени през 2014 г. 32-те студии бяха обединени в няколко проблемни кръга: Балканската война, Одринската епопея и Тракийските българи; Българите от Западна Тракия; Спорът бежанци или изселници, разорение, изселване или геноцид и проблемът за обезщетението на тракийските българи; Тракийци в България.

В края на миналата година излезе книга 14–15 на Известията на ТНИ, в които са събрани 33 разработки, съдържащи главно докладите от два големи форума, организирани от ТНИ, посветени съответно на 80-годишнината от създаването на ТНИ и 90 годишнината от Ангорския договор. Студиите бяха обединени около седем проблемни възеда: 80 години ТНИ; Капитан Петко войвода: ролята му в миналото, значението му за бъдещето; Ислямизираните българи: настоящи и очаквани опасности за промяна на тяхната българска идентичност; Малоазийските българи, видени 100 години след тяхното прогонване; Ангорският договор, видян 90 години по-късно; Тракийските българи и демографското развитие на България; Тракийските българи в съдбата на България.

През 2012 г. бе публикуван сборник Тракия, т. 5 на Тракийския научен институт, Филиал Хасково, посветен на тракийската проблематика. Пак в Хасково под редакцията на д-р Красимира Узунова излезе сборникът от регионалната конференция за 100 годишнината от Балканската война под заглавие „Разорението и прогонването на българското население от Тракия и настаняването на бежанците в Хасковския регион“. Нашите партньори в изследователската дейност от Историческия институт на БАН издадоха през 2014 г. сборника „Тракийските българи във възрожденския печат“. В Смолян под редакцията на доц. Христо Гиневски излезе сборникът „Спорни и безспорни оценки за Илинденско-Преображенското въстание в Средните Родопи“.

Искам да отбележа, че това са само част от публикациите, посветени на тракийската проблематика през последните пет години. Ще изброя някои от по-важните. Издадено бе ново издание на знаменитата книга на Любомир Милетич „Разорението на тракийските българи през 1913 година“,

която сега се превежда и на английски, за да имаме възможност много по-активно да запознаем международната общественост с трагичните събития по етническата чистка и геноцида над тракийските българи, независимо от това, че във времето, когато излиза книгата тези понятия още не са придобили днешното си международно правно значение. По инициатива на Красимир Преманов и СТДБ през 2012 г. по случай 80-годишнината от рождението на Костадин Карамитрев бе публикуван труд под заглавие „Съзидателят“ с негови интервюта, отзиви, статии, писма.

Специално искам да отбележа огромната активност на Стоян Райчевски и неговите книги „Етническото прочистване на българите в Източна и Западна Тракия и Мала Азия (1903–1913–1923)“, „Разоренията на македонските българи 1878–1903“ и „Бежанство и преселвания на добруджанските и таврийските българи 1913–1944“, „Календар и обредност в Странджа и Източна Тракия“. През 2015 г. проф. Светлозар Елдров издаде своята работа „Македоно-одринска галерия“. Сред отличниците в изследователската дейност през този период е и Любомир Шопов, който публикува две сериозни монографии – „Геноцид“ през 2014 г. и първа част на своята двутомна работа „Турският въпрос и държавната сигурност“ през 2016 г.

През 2012 г. излезе и второто издание на книгата на проф. Делчо Порязов „Погромът над тракийските българи през 1913 г. Разорение и етническо изстребление“. Ще отбележа още книгата Димитър Шалапатов „Българските християнски селища в Западна (Беломорска) Тракия“, на Геновева Михова „Родова принадлежност“, През 2014 г. излезе дебелото изследване на Делчо Балабанов „Тракия в пламъци (1912–1913 и 19119–1923)“. Десислава Костова публикува през 2014 г. монографията си „Поглед към историята на Тракийския младежки съюз“.

В момента се готвят редица други работи, след които специално искам да отбележа три. Първата е монографията на Боряна Бужашка за тракийския проблем в българо-турските отношения на основата на целия архивен материал по въпроса във външно министерство, който за първи път става в тези мащаби достояние за изследователска дейност. Книгата е под печат в издателство „Захарий Стоянов“. Втората работа, която предстои да излезе тази година е ново издание на книгата на проф. Иван Филчев „Тракийският въпрос и тракийското движение в България“. Третата е на Надежда Недкова „Михаил Герджиков – живот и дело“ във връзка със 140 г. от рождението му и 70 г. от смъртта му.

По-нататък в отчета се разглеждат такива въпроси като принос на ТНИ за патристичното възпитание на младото поколение, взаимодействието с други организации в работата на ТНИ, експертната и приложно-издателска дейност, взаимодействието с други организации и институции, работата по подготвя-

та на Енциклопедия „Тракия“, архивната дейност и др.

Друго направление в дейността на ТНИ бе свързано със започналата през 2012 г. Проект по създаването на музейна експозиция „Тракия“ в сградата на мотеха на желязната църква „Свети Стефан“ в Истанбул, в който да бъде представена по подобаващ начин и съдбата на Тракия и тракийските българи. Бе създадена специална работна група, изработен и одобрен идейно-тематичен план на експозицията. Впоследствие тази идея бе развита и реализирана през 2016 г. чрез МВнР и Министерството на културата, в сътрудничество и с други институции под надслов „Корени във времето. Българската колония и Българската екзархия в Цариград“. В нея, както и в съпътващата я мултимедия и печатно издание са представени участието на тракийските българи в българското църковно-национално и просветно движение, както и паметниците на тракийските българи на територията на Турция, запазени днес. В осъществяването ѝ взеха участие д-р Вана Стоянова и д-р Боряна Бужашка, проф. Светлозар Елдров и проф. Илия Тодев – членове на ТНИ.

Наша представители – д-р Вана Стоянова и д-р Боряна Бужашка в един критичен момент – по решение на СТДБ – взеха участие в обработката на архивния фонд на Екзархията в Истанбул и съдействаха за запазването на ценни за българската история документи и книги.

Финансиране на ТНИ

Основният проблем с финансирането на патристични организации като ТНИ е, че откъм не само не са заинтересовани от тяхната подкрепа, но и на тяхната дейност се гледа негативно от неолиберално и космополитично настроени кръгове, а те се възприемат и като пречка за определени интереси. В един свой анализ пред американски институции на финансирането на неправителствените организации в България преди десетина години Иван Кръстев казва, че около 90 % от тяхното финансиране идва откъм, независимо дали става дума за Центъра за изследване на демокрацията или Главното муфтийство. При нас всички възможности за този тип източници са оръжани. За съжаление, дори нищожната сума в сравнение с това, което получава едно обслужващо външни сили НПО от рода на Институт „Отворено общество“, предначначена за СТДБ изобщо, а не за ТНИ, бе спряна за по-голямата част от отчетния период. ТНИ разполага с 1000 пъти по-малко финансови възможности от Институт „Отворено общество“, който има и сериозен щатен състав. Ще отбележа, че при специалното проучване от акад. Марков и мене през 2013 г. в Брюксел установихме, че така нар. Европейски институт „Помак“ в Смолян е получил 200 000 евро, за да променя етническата идентичност на ислямизираните българи и да ги представя за помаци. Това е стотина пъти по-малко отколкото са били разходите на ТНИ през изминалите 5 години.

Ако решим да пренаписваме историята на България в чужда изгода и да променяме етническите и религиозни характеристики на определена част от българското население, сигурно бихме получили такива пари. Именно поради това и ТНИ смята, че е необходимо българските институции да променят законодателството и обявяват за чужди агенти финансирани отвън за реализацията на чужди цели неправителствени организации в страната, както това е направено най-напред в САЩ, а след това в Русия, Израел, Унгария и на редица други места.

Затова и главната фигура, която засега осигурява минималните суми, необходими за конференции и издаването на научните издания на института засега е председателят на СТДБ, който през последните две години успя благодарение на огромния си организационен талант и контакти да възстанови скромно финансиране за СТДБ като цяло.

Организационният мотор на ТНИ е д-р Вана Стоянова, без чиято всеотдайност и ангажираност трудно мога да си представя неговото функциониране. ТНИ не би могъл да функционира и без тяхното взаимодействие, координация, ежеседмични оперативки с ръководството на СТДБ.

Променящата се геополитическа ситуация на Балканите, българо-турските отношения и задачите на ТНИ

В концепцията на СТДБ тракийският проблем е междудържавен – предмет на международното публично право, а не частен въпрос, в какъвто турската дипломация иска да го превърне. Тя се опира на оценката за нов прочит на Ангорския договор през призмата на категории и международни норми, които тогава липсват – геноцид и етническо прочистване. На това се основава и нашият натиск върху българската държава да търси решение на този проблем, което обаче е тясно зависимо от промените в турската външна политика и геополитика, които ускорено се извършват в момента. Проблемът обаче е, че това, което наблюдаваме през последните години е страхът на управляващите партии да поставят открито въпроса за геноцида и етническото прочистване, поради което и българският парламент прие декларации заклеяващи с най-остри думи възродителния процес, но не смее да приеме нужната декларация за геноцида над тракийските българи.

Поради това и създаването на авторитарен режим с елементи на ислямофашизъм в Турция тепърва ще бъде предизвикателство към България. Ислямизацията и пантюркизацията във външната политика на Турция, претенциите ѝ за преразглежда-

не на международни договори в полза на турската държава, както и за български територии водят до радикалните промени на ситуацията в сравнение с 90-те години, когато тя се очаква да влезе в ЕС и приемат програми от рода на „Тракия без граници“, дава се съгласие на турския Дианет да управлява ислямското вероизповедание в България, както е било по време на Османската империя, да организира и провежда ислямистко обучение. Мисля, че нито една от тези тогавашни стъпки не съответства на днешната геополитическа ситуация и задача на ТНИ ще бъде засилването на експертната и научна дейност в това отношение в една все по-бързо променяща се ситуация.

За промените в тази ситуация можем да съдим по роенето на мюсюлмански и обслужващи Турция партии на Балканите, включително и в България, където това се прави вече съвсем открито и без задръжки. Турският президент неведнъж вече през последните години претендира за територии на околните балкански държави, включително и България, а като се имат предвид прецедентите Северен Кипър и Косово в нашия регион, представляващи коренно нарушаване на международните норми, и то с подкрепата на САЩ, това трябва да ни покаже, че сме изправени пред една нова геополитическа ситуация, която променя и ще променя и задачите на ТНИ и СТДБ.

Трябва да си дадем сметка, че в контекста на кризата на глобализацията и промените в ролята на Западна Европа и САЩ вървят процеси на регионализация, на нарастваща роля на регионалната специфика и особеност на тракийския регион за икономическото му развитие и съдбата на живеещите там. Това е свързано със засилващи се дисбаланси и дистанции между отделните части на този регион. Нарастват Балканските регионални дисбаланси като цяло, което ще изправи ТНИ и България пред нова ситуация и ние не можем да си затваряме очите за това. България може да има много сериозен проблем, ако турският президент Ердоган оспори Лозанския договор, както се закани в реч пред участниците в конференция за новата концепция за сигурността в резиденцията „Бештепе“. В информационен аспект, турската страна, чрез целия арсенал от средства (художествени филми и тв-сериали, чрез книгообмен) създава дезинформационна среда за активно тенденциозно въздействие върху българското общество в свой интерес. Не можем да приемем създаването на ислямски училища у нас под турски контрол, които по

същество рекрутират пета колонна. Същото се отнася и до неконтролираното увеличаване на джамиите на наша територия, създаване и финансиране на съответни религиозни организации и настоятелства, безконтролното изкупуване на български предприятия и земя в съответни стратегически райони. При разпадането на еднополюсния световен ред предстои сериозни геостратегически промени в сферите на влияние и преразглеждане на границите на съществуващите държави. А България се намира на разлома на тези промени, готвена е специално за фронтова държава.

Ще се налага ТНИ да засили своята дейност по анализ и оценка на действията на Турция чрез собствени партии, икономически механизми и Дианета, опитващи се да дезинтегрират и ислямизират вторично българските турци и да вкарват в пантюркистка и ислямистки куп и българомохамедани и цигани. Отново предстои да се анализира въпросът за двойното гражданство на изселниците от България в Турция и на споразумението за изплащането на български пенсии в Турция, което в разрез с Конституцията е подписано зад гърба на Народното събрание. В резултат на това ние загубихме основен кос в преговорите за обезщетяване на тракийските българи и отново трябва да извадим този коз в нашите отношения.

Нашият стремеж през следващите години на XXI в. е да се променя организацията на работа на ТНИ, който да се развива като независима експертна и информационна институция, анализираща тракийската проблематика в контекста на променящите се геополитически реалности на Балканите, новите битки между великите сили, сблъсъка на цивилизационни идентичности, новата роля на Турция на Балканите в условията на фрагментизирано държавно балканско пространство.

Заклучителни думи

ТНИ е най-старият неправителствен институт в България, наред с Македонския научен институт. Това са двата автентично български института свързани с граждански организации, работещи за България, а не за външни спонсори. Той ще продължи да бъде такъв и да извършва своята дейност не само ориентиран към миналото, но и все повече към променящите се огромна скорост настояще и бъдеще. Това сме имали предвид като предлагаме плана за нашата работа през тази година. Ще се опитаме да усъвършенстваме и нашата публикационна дейност като създадем постоянна работеща интердисциплинарна редакционна колегия за Известията на ТНИ.

Накрая бих искал да благодаря на всички вас, които под някаква форма сте се включвали и ангажирали с благородната кауза на тракийските българи чрез дейността на Тракийския научен институт. Без всеотдайността на всички присъстващи тук, както и на много които ги няма, не бихме могли да вършим своята дейност. Специално искам да благодаря на двама души, без които работата на ТНИ не би била възможна, на блестящия организатор и ръководител на СТДБ Красимир Преманов, редовен член на ТНИ и научния секретар на ТНИ – Вана Стоянова.

Част от членовете на ТНИ

На 24 февруари т.г. се състоя Общо събрание на Тракийския научен институт, на което бе отчетен петгодишния период. Отчет за дейността му прочете чл.-кор. проф. д-р Васил Проданов – директор на ТНИ. (Отчетът публикуваме в днешния брой). В разискванията участваха Красимир Преманов, Емилия-Боряна Славкова, доц. Георги Митринов и Стоян Райчевски. Избран бе Управителен съвет на ТНИ с председател чл.-кор. проф. д-р Васил Проданов и членове: акад. Георги Марков, проф. д-р Иван Маразов, проф. д-р

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА ТРАКИЙСКИЯ НАУЧЕН ИНСТИТУТ

Анна Недялкова, проф. д-р Светла Тошкова, проф. д-р Тания Неделчева и д-р Вания Стоянова. В приетия план за 2017 г. се предвижда организирането на научна конференция на тема „Тракия и тракийският проблем между

миналото, настоящето и бъдещето“, посветена на 120-годишнината на организираното тракийско движение, научна сесия на Петрова нива за освободителните борби на тракийските българи, както и кръгла маса

„Променящата се геополитическа ситуация на Балканите и тракийския въпрос“. Ще продължи работата по „Енциклопедия „Тракия“, ще бъде издаден том 16 на „Известия на Тракийския научен институт“.

ЗАЕДНО В ДЕНЯ НА САМОДЕЕЦА

Изключително задушевно премина срещата между двете тракийски дружества – на Хасково и Димитровград по случай Деня на самодееца.

Срещата се състоя в клуба на тракийско дружество „Капитан Петко войвода“ в Димитровград. Домакините на срещата се бяха постарали за всичко. Не по-назад бяха и тракийци от Хасково. За своето гостенство те бяха подготвили:

празнична кошница с дарове от региона (вино, луканка, баклава,

бонбони, кораби и др.) голяма мартеничка в рамка, пита и най-вече тракийски зелник.

Поздрави към присъстващите отправи групата „Тракийски звуци“ при тракийско дружество „Капитан Петко войвода“ с песните „Ясен месец“, „Тракия“, а Анка Карагьозова разказа спомени за Тракия.

Гостите от Хасково поздравиха своите домакини с песните „Мари моме“ в изпълнение на фолклорна група „Тракийска дъга“. Срещата завърши с посещение на Историческия музей и други забележителности в Димитровград.

В СЛИВЕН – ДУМИ, СТИХОВЕ И ПЕСНИ ЗА ВАСИЛ ЛЕВСКИ

ЗЛАТКА ЯНЕВА

180 години от рождението на Апостола на свободата и 144 години от гибелта му бяха повод да се съберат тракийци и граждани от квартала на народно читалище „Добри Чинтулов“ в Сливен. Красимира Иванова, историк-педагог разказва за живота и делото на Васил Левски, живот, за който винаги можем да научим и още нещо.

Беше дадена думата и на публиката. Споделиха се ин-

тересни моменти от делото на Дякона, останали като незаличими знания от ранните детски години и наученото в българското училище.

На викторината „Какво зная за Левски?“, организирана от библиотекарката на читалището Пепа Карабджаква, нямаше въпроси, които да затруднят участниците. Сякаш за миг всички станаха ученици и се надпреварваха да вдигат ръка за отговор.

Поздравления към присъстващите отправи пред-

седателят на тракийско дружество „Лазар Маджаров“ Кирил Киряков с послание: „Нека оставим на нашето поколение уважение и признателност към делото и паметта на Васил Левски, за да остане вечно жив във всяко българско сърце.“

Зазвучаха вълнуващите думи на Ботев „О, майко моя, родино мила...“. Декламираха се и стихове на Вазов за безсмъртието на Апостола. Фолклорният певчески

състав при дружеството „Тракия пее“ с ръководител Илия Янев и акордеонист Георги Алеков изпълниха тракийски песни. Соловото изпълнение на стара тракийска песен от Софка Рашева изпълни докрай сърцата на слушателите.

По тракийски обичай се поднесоха сладки при изпращане на гостите от активната тракийка Роса Ламбова с пожелание за нови срещи и тържества за велики личности.

ГОДИШНО СЪБРАНИЕ НА КЛУБА В МАРИНКА

Клубът в село Маринка направи своето годишно отчетно събрание. В пенсионерския клуб „Детелина“ се събраха над 60 души. Сред гостите бе Тодор Ангелов – председател на Тракийско дружество „Екзарх Антим I“. Той поздрави всички присъстващи и ги похвали за

активността им и за множеството мероприятия, които са осъществили и в които са участвали през 2016 година. Съставна част от клуба е тракийската секция, която носи името „Златна Тракия“. Нейният председател Тодорка Станчева вълнуващо и в подробно-

■ На 3 март признателни тракийци положиха венци и цветя на Паметника на българския опълченец в София от името на СТДБ, софийското тракийско дружество и Националната инициатива „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ВАНДАЛСКИЯ АКТ В БОЛГРАД

В връзка с вандалския акт над паметника на българските опълченци в Болград на 2 март т.г. Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества прие декларация. Тя бе изпратена на Ради Найденов, министър на външните работи на служебното правителство на Република България и Н. Пр. Микола Балтажи, извънреден и пълномощен посланик на Република Украйна у нас. В декларацията се казва:

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България изразява своето възмущение от неотдавнашната груба проява на вандализъм в Болград, Одесска област, Бесарабия, където бе злят с блясна боя паметникът на българските опълченци.

СТДБ като патриотична и родолюбива организация винаги е ратувала за тесни връзки между славянските и православните народи, един от примерите за което е Договорът за съвместна дейност с Асоциацията на Българите в Украйна. Същевременно е осъждала крайните националистически прояви, които вредят на дружбата между братски народи като нашите.

Приветстваме местните власти и активисти от Асоциацията на българите в Украйна за тяхната своевременна намеса за почистването на паметника, тъй като на 3 март е планирано там да се проведе тържествено мероприятие за отбелязване на Освобождението на България от османските нашественици.

Надяваме се, че в бъдеще няма да бъдат допуснати подобни прояви, които помрачават традиционно добрите отношения между Република България и Република Украйна и между двата народа, а МВНР ще реагира адекватно на създалата се ситуация.

ти разказа за събитията, в които са се включили. Сред тях са съборът на Петрова нива, съборът на Илиева нива, конференция в Кърджали, тракийският женски събор – поклонение в с. Аврен и още много други.

Бяха обсъдени предстоящи мероприятия от живота на бургаското тракийско дружество и възможността за участие в тях. Събранието прие своята годишна програма и продължи на раздумка сред песни и танци.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А

Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Елена АЛЕКОВА, Никола ИНДЖОВ и Хубен СТЕФАНОВ; Главен редактор: Тодор КОРУЕВ
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел. 02/986 71 26; факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0879 545 115; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

КАНДИДАТИ ЗА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ПК „ТРАКИЯ“

10 ПОИСКАЙ ПРОМЯНАТА! БСП ТРАКИЯ

ГЛАСУВАЙ ЗА
**МИХАИЛ
НИКОЛАЕВ
ВЪЛОВ**
ПК „ТРАКИЯ“

4

СИГУРНОСТ,
СПРАВЕДЛИВОСТ,
ЗАЩИТА НА
ТРАКИЙСКАТА КАУЗА

Кандидат в 2 МИР - Бургас

10 ПОИСКАЙ ПРОМЯНАТА! БСП ТРАКИЯ

ГЛАСУВАЙ ЗА
**АНТОН
ГЕОРГИЕВ
ГЕОРГИЕВ**
ПК „ТРАКИЯ“

14

СИГУРНОСТ,
СПРАВЕДЛИВОСТ,
ЗАЩИТА НА
ТРАКИЙСКАТА КАУЗА

Кандидат в 15 МИР - Плевен

10 ПОИСКАЙ ПРОМЯНАТА! БСП ТРАКИЯ

ГЛАСУВАЙ ЗА
**ПЕТЪР
АНАСТАСОВ
ЯНКОВ**
ПК „ТРАКИЯ“

6

СИГУРНОСТ,
СПРАВЕДЛИВОСТ,
ЗАЩИТА НА
ТРАКИЙСКАТА КАУЗА

Кандидат в 14 МИР - Перник

ПОЛИТИЧЕСКИ КЛУБ „ТРАКИЯ“: ПРИОРИТЕТИ

- ✓ Отстояване на тракийската кауза във вътрешната и външната политика;
- ✓ Защита на човешките и имуществените права на тракийските бежанци и техните потомци;
- ✓ Парламентът да признае геноцида над тракийските българи в Османската империя;
- ✓ Защита на българщината, българите в чужбина и православната вяра;
- ✓ Противопоставяне на опитите за обезбългаряване и турцизиране на българите мохамедани;
- ✓ Преодоляване на икономическата разруха и начало на стопански възход на основата на нова икономическа политика;
- ✓ Специални мерки за преодоляване на изостаналостта на тракийските райони в страната;
- ✓ Борба за ограничаване на бедността и намаляване на социалното неравенство;
- ✓ Решителни действия срещу мафията и битовата престъпност;
- ✓ Сигурност на границите и във всеки дом;
- ✓ Здравна система, в която всеки българин има достъп, повишаване на пенсиите

Купуването и продаването на гласове е престъпление!